

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudkyní JUDr. Evou Lukotkovou v právní věci žalobce: **D. L.**, zast. Organizací pro pomoc uprchlíkům, se sídlem Kovářská 4, 190 00 Praha 9, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra ČR, odbor azylové a migrační politiky**, poštovní schránka 21/OAM, Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 12. 11. 2015, č. j. OAM-953/ZA-ZA02-ZA02-PS-2015,

t a k t o :

- I. Žaloba **s e z a m í t á .**
- II. Žalobce **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím Ministerstva vnitra ČR (dále jen „žalovaný“) ze dne 12. 11. 2015, č. j. OAM-953/ZA-ZA02-ZA02-PS-2015 bylo rozhodnuté tak, že žalobce je ve smyslu ust. § 46a odst. 1 písm. a) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“) povinen setrvat v Příjímacím středisku v Zastávce u Brna až do vycestování, maximálně však do dne 7. 3. 2016.

Žalobou ze dne 18. 11. 2015 se žalobce domáhal zrušení přezkoumávaného rozhodnutí žalovaného z důvodu nesprávné aplikace ust. § 46a odst. 1 písm. a) zákona o azylu. Uvedl, že dne 9. 11. 2015 podal žádost o udělení mezinárodní ochrany na území České republiky. Správní orgán zjistil, že na území ČR se nachází bez cestovního dokladu, uložil mu proto povinnost setrvat v přijímacím středisku až maximálně do dne 7. 3. 2016. Důvodem pro vydání tohoto rozhodnutí bylo, že nedisponuje žádným cestovním dokladem ani jiným dokladem totožnosti. Žalobce je toho názoru, že žalovaný nezjistil stav věci způsobem, o němž nejsou důvodné pochybnosti v rozsahu, který je nezbytný vzhledem ke konkrétním okolnostem případu a odůvodnění neobsahuje předepsané zákonné náležitosti [ust. § 2 odst. 4, § 3, § 50 odst. 4 a § 68 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (dále též „správní řád“)], rovněž i ust. § 31 Ženevské úmluvy o právním postavení uprchlíků z roku 1951.

Dále uvedl, že při pohovoru dne 9. 11. 2015 ve věci mezinárodní ochrany předložil správnímu orgánu kopie potvrzující jeho totožnost, sice řidičský průkaz, rodný list a občanský průkaz. Dále sdělil, že očekává zaslání originálu některých z těchto dokumentů, a to zejména rodného listu. O ztrátě cestovního dokladu učinil prohlášení vůči příslušnému úřadu s tím, že dodá potvrzení o nahlášení ztráty cestovního dokladu.

Vzhledem k tomu, že se ihned po příjezdu na území České republiky dostavil do přijímacího střediska za účelem podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany na území, bylo by jeho další zadržování a omezování svobody pouze z důvodu příjezdu bez platného cestovního dokladu v rozporu s ustanovením článku 31 Ženevské úmluvy o právním postavení uprchlíků. Zároveň citoval bod 22 a bod 25 Doporučení UNHCR s tím, že nepředstavuje žádné nebezpečí pro veřejný pořádek státu. Ohledně své identity se nedopustil podvodu, nepoužil žádné falešné doklady. Prokázal ochotu spolupracovat, jeho výpovědi jsou pro svou konzistentnost důvěryhodné.

Žalovaný v písemném vyjádření ze dne 23. 11. 2015 nesouhlasil s podanou žalobou, neboť má za to, že se v žalobě namítaných porušení právních předpisů při rozhodování věci nedopustil. Dále uvádí, že v rozhodnutí popsal skutkový stav a též zdůvodnil, na základě jakých důvodů dospěl k závěru, že žalobce je povinen setrvat v přijímacím středisku v Zastávce u Brna. Důvodem nebyla ochrana veřejného pořádku, ale to, že nebyla spolehlivě zjištěna jeho totožnost.

Správní orgán v průběhu řízení zjistil, že jmenovaný se na území České republiky nachází bez cestovního dokladu či jiného dokladu totožnosti. Jmenovaný v žádosti o udělení mezinárodní ochrany ze dne 9. 11. 2015 uvedl, že cestovní pas ztratil na lodi, kterou cestoval z K. do I. V pohovoru k této žádosti ze dne 9. 11. 2015 pak k absenci dokladů totožnosti sdělil, že během plavby měl svůj cestovní doklad spolu s dalšími dokumenty v batohu, který byl během plavby uložen na jiném místě v lodi. Když jmenovaný loď opouštěl, dělo se tak ve spěchu a batoh s dokumenty si nemohl vzít.

Správní orgán konstatuje, že vzhledem ke skutečnosti, že nemohla být spolehlivě zjištěna totožnost výše jmenovaného, neboť nepředložil žádný doklad potvrzující jeho totožnost, shledal správní orgán naplnění podmínek stanovených ust. § 46a odst. 1 písm. a) zákona o azylu.

Žalovaný správní orgán má tudíž za prokázané, že propuštění jmenovaného z přijímacího střediska v Zastávce u Brna a vedení správního řízení ve věci mezinárodní ochrany bez omezení svobody jmenovaného není možné (v jeho případě nebyla spolehlivě zjištěna jeho totožnost, a proto správní orgán shledal naplnění podmínek stanovených ust. § 46a odst. 1 písm. a) zákona o azylu). V souladu s ust. § 46a odst. 1 písm. a) zákona o azylu správní orgán konstatoval, že jmenovaný je povinen setrvat v přijímacím středisku v Zastávce u Brna až do vycestování, maximálně však do 7. 3. 2016.

S ohledem na uvedené, žalovaný považuje přijaté správní rozhodnutí za souladné se zákonem a přiměřené okolnostem.

K námitkám jmenovaného, uvedeným v žalobě, je správní orgán i nadále názoru, že v jeho věci postupoval zákonným způsobem a nedopustil se porušení zákona o azylu a ani jakýchkoli mezinárodních úmluv či směrnic a doporučení týkajících se právního postavení uprchlíků.

Žalovaný správní orgán má za to, že v odůvodnění napadeného správního rozhodnutí jako celku jsou uvedeny zcela konkrétní a specifické okolnosti případu žalobce, jak vyplynuly z celkového zjištění stavu věci, které svědčí pro závěr žalovaného, že vzhledem ke všem zjištěním se při svém rozhodování od maximální doby určené zákonem o azylu neodchýlil. Žalovaný správní orgán trvá na tom, že jeho závěr stran délky povinnosti setrvat v přijímacím středisku v Zastávce u Brna, neodporuje principu zákazu libovůle, diskriminace, neodporuje lidské důstojnosti, neporušuje princip proporcionality ani rovnosti.

Pro řízení o žalobě odkazuje žalovaný správní orgán na shromážděný spisový materiál, který dokládá veškerá zjištění uvedená v odůvodnění napadeného správního rozhodnutí. Žalovaný správní orgán má za to, že postupoval v souladu s právními předpisy.

Námítky uvedené v žalobě shledává žalovaný správní orgán jako neodůvodněné.

Podle názoru žalovaného nebylo žalobou zpochybněno jeho rozhodnutí ve věci, proto žalovaný navrhuje, aby soud žalobu jako nedůvodnou v plném rozsahu zamítl.

Krajský soud v Brně vycházel z napadeného rozhodnutí žalovaného ze dne 12. 11. 2015, č. j. OAM-953/ZA-ZA02-ZA02-PS-2015 i z obsahu správního spisu, v němž je založen předávací protokol cizince, který učinil prohlášení o mezinárodní ochraně na území ČR ze dne 3. 11. 2015, č. j. CPR-39897/ČJ-2015-931200-AZ, žádost o udělení mezinárodní ochrany ze dne 9. 11. 2015, protokol o pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany ze dne 9. 11. 2015. Z uvedených podkladů vyplynulo, že žalobce má státní občanství, je svobodný, má dvě vyživovací povinnosti. Svoji vlast opustil dne 4. 10. 2015, na území České republiky vstoupil dne 2. 11. 2015 ilegálně. V žádosti o udělení mezinárodní ochrany uvedl, že nedisponuje cestovním pasem, ani vízem, cestovní pas ztratil na lodi, nemá žádný jiný doklad totožnosti.

Krajský soud v Brně o žalobě rozhodl bez nařízení jednání, neboť žalobce ani žalovaný nenavrhli, aby soud k projednání věci nařídil jednání. Žalobce byl v poučení napadeného

rozhodnutí řádně poučen o tom, že navrhnout jednání ve věci je nezbytné nejpozději do pěti dnů ode dne podání žaloby. Učiněný návrh však neprovedl.

Žaloba není důvodná.

Podle ust. § 46a odst. 1 zákona o azylu ministerstvo rozhodne o povinnosti žadatele o udělení mezinárodní ochrany, s výjimkou žadatele, kterým je nezletilá osoba bez doprovodu, rodič nebo rodina s nezletilými či zletilými zdravotně postiženými dětmi, osoba s vážným zdravotním postižením, těhotná žena nebo osoba, která byla mučena, znásilněna nebo podrobena jiným vážným formám psychického, fyzického či sexuálního násilí, setrvat v přijímacím středisku až do vycestování, maximálně však po dobu 120 dní, jestliže:

- a) nebyla spolehlivě zjištěna totožnost žadatele,
- b) žadatel se prokazuje padělanými nebo pozměněnými doklady totožnosti,
- c) je důvodné se domnívat, že by žadatel mohl představovat nebezpečí pro bezpečnost státu, není-li takový postup v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.

V řízení bylo prokázáno, že u žalobce při podání žádosti o mezinárodní ochranu nemohla být spolehlivě zjištěna jeho totožnost, neboť nedisponoval žádnými cestovními doklady. V žádosti o udělení mezinárodní ochrany ze dne 9. 11. 2015 uvedl, že cestovní pas ztratil na lodi, kterou cestoval z K. do I. V rámci pohovoru ze dne 9. 11. 2015 pak k absenci dokladů totožnosti sdělil, že během plavby měl svůj cestovní doklad spolu s dalšími dokumenty v batohu, který byl během plavby uložen na jiném místě v lodi. Při opouštění lodi si nemohl batoh s dokumenty vzít, neboť vše probíhalo ve spěchu. Vzhledem k tomu, že nemohla být spolehlivě zjištěna totožnost jmenovaného, neboť tento nepředložil žádný doklad potvrzující jeho totožnost, shledal oprávněně správní orgán naplnění podmínek stanovených ust. § 46a odst. 1 písm. a) zákona o azylu. Žalobce sice v žalobě tvrdil, že při pohovoru dne 9. 11. 2015 předložil správnímu orgánu kopie dokumentů potvrzující jeho totožnost, sice řidičského průkazu, rodného listu a občanského průkazu, bylo-li by tomu tak, pak ani jeden z uváděných dokladů by nemohl být kvalifikovaným podkladem pro průkaznost jeho totožnosti, neboť není známo, zda k vydání těchto dokladů je nutno předložit jakýkoliv jiný doklad osobní identifikace, tzn. že nelze vyloučit uvedení nepravé identity v takovém průkazu. Je tedy nesporné, že žalobce nedisponuje takovým věrohodným dokladem, kterým by byla bez jakýchkoliv pochybností jeho totožnost spolehlivě prokázána, kopie dokumentů, o něž opírá průkaznost jeho totožnosti, není důkazem spolehlivě osvědčujícím totožnost jeho osoby. Stížní námitky jsou proto v tomto směru nedůvodné.

Zdejší soud neshledává důvody pochybnosti o ústavní konformitě ust. § 46a odst. 1 písm. a) zákon o azylu. Se stěžovatelem lze souhlasit v tom, že jsou-li naplněny taxativně stanovené důvody uvedené v citovaném ustanovení (v případě žalobce proto, že nebyla spolehlivě zjištěna jeho totožnost), jedná se nepochybně o zbavení (osobní) svobody ve smyslu článku 5 bod 1 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále též „Úmluva“), a nikoli pouze o omezení svobody pohybu ve smyslu článku 2 Protokolu č. 4 k úmluvě. Povinnost setrvat v přijímacím středisku v podstatě spočívá v povinnosti setrvat na

určitém značně omezeném prostoru a dodržovat pravidla chování, která v něm platí. Jakkoliv nejde o omezení srovnatelné s uvězněním, jelikož svoboda pohybu zpravidla nebude omezena na jednu jedinou místnost, jako např. ve vězeňské cele, nýbrž na určitý širší komplex budov, místností či prostor, většinou včetně určitých prostranstvích pod širým nebem a zároveň nebude mít natolik přísné prvky detailní kontroly pohybu a chování jednotlivce jako ve vězení, jde o velmi citelný zásah do osobní svobody. Skutečnost, že nebyla spolehlivě zjištěna totožnost žadatele o udělení mezinárodní ochrany má za následek, že není zřejmé, s jakou konkrétní osobou se řízení vede. Není-li najisto postaveno, kdo je osoba, která podala žádost o udělení mezinárodní ochrany, z jakého státu tedy pochází a jakou má za sebou skutečnou osobní historii relevantní pro posouzení její žádosti, není vyloučeno, že ve skutečnosti o mezinárodní ochranu žádá osoba, která ji vůbec nepotřebuje, a které žádné nebezpečí, kvůli němuž by jí měla být taková ochrana poskytnuta, ve skutečnosti nehrozí. Praxe řízení ve věcech udělení mezinárodní ochrany naopak ukazuje, že skrývání skutečné identity a tvrzení identity jiné (cizí či zcela smyšlené) je častou metodou ekonomických migrantů, jak se bez skutečných důvodů pokusit získat výhody plynoucí z mezinárodní ochrany. Takovému zneužití tohoto institutu je Česká republika jako stát, který řízení o žádosti vede, oprávněn se bránit, použije-li k tomu humánní a proporcionální prostředky pohybující se v mezích prostoru vymezeného státu, vnitrostátním ústavním právem a jeho mezinárodními závazky. Ustanovení § 46a odst. 1 písm. a) zákona o azylu takovým požadavkům odpovídá. Ve své podstatě jde o zajišťovací institut, který umožňuje pro případ, že by skutečná identita žadatele o udělení mezinárodní ochrany, která vyjde šetřením najevo, neodpovídala tomu, co o sobě žadatel tvrdí, či je o něm jinak známo správnímu orgánu adekvátně reagovat. Ve své podstatě tak je citované ustanovení využitím opce zakotvené pro stát článku 5 v bodě 1 písm. f) Úmluvy. Zákonodárce pečlivě stanovil okruh osob, které mohou být omezení osobní svobody vystaveny (v podstatě může jít pouze o zdravé dospělé jednotlivce, o nichž není známo, že by byli podrobeni zavrženíhodnému zacházení) a také by bezvýjimečně stanovil přiměřeně dlouhou maximální dobu, po kterou může být jejich osobní svoboda omezena (jde o dobu zhruba 4 měsíců). V takovém případě s ohledem na to, že stát je povinen bez zbytečného prodlení vynaložit potřebné úsilí na zjištění skutečné totožnosti žadatele, je úpravou obsaženou v ust. § 46a odst. 1 písm. a) zákona o azylu třeba považovat za ústavně konformní a žalovanému není proto důvodu vytýkat, že ji aplikoval (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 7 Azs 19/2013-38 ze dne 31. 7. 2013, www.nssoud.cz).

Uložením povinnosti setrvat v přijímacím středisku dochází k výraznému zásahu do základních práv žadatele o udělení mezinárodní ochrany, a to k omezení jeho osobní svobody (detenci) až po dobu 120 dní. Proto je v ust. § 46a odst. 4 citovaného zákona upravena povinnost ministerstva zkoumat po dobu platnosti rozhodnutí o povinnosti setrvat v přijímacím středisku, zda důvody vydání tohoto rozhodnutí trvají. Tato povinnost bezpochyby není výhradně pasivní povahy. Pokud nebyla spolehlivě zjištěna totožnost žadatele, žalobce není chráněnou osobou, které by nebylo možno uložit povinnost setrvat v přijímacím středisku, byly splněny podmínky pro vydání napadeného správního rozhodnutí. Ministerstvo však má povinnost po dobu platnosti rozhodnutí o povinnosti setrvat v přijímacím středisku zkoumat, zda důvody vydání tohoto rozhodnutí trvají, a to včetně provedení účelných kroků ke spolehlivému zjištění totožnosti jmenovaného. Pokud by takové kroky bez zbytečného prodlení nečinilo, mohlo by to vést k závěru, že k dalšímu omezení osobní svobody není důvod.

Vzhledem k tomu, že předmětem tohoto řízení bylo pouze rozhodnutí o povinnosti setrvat v přijímacím zařízení, nezabýval se soud dalšími skutkovými důvody spojenými s žádostí žalobce o udělení mezinárodní ochrany.

Ve světle výše uvedených zásad a nastoleného právního režimu soud ve shodě s právním názorem žalovaného uzavírá, že napadené rozhodnutí netrpí nezákonností, není zatíženo ani vadou nepřezkoumatelnosti. Soud proto dle ust. § 78 odst. 7 s.ř.s. žalobu jako nedůvodnou zamítl.

Výrok o náhradě nákladů řízení je odůvodněn ust. § 60 odst. 1 s.ř.s., neboť žalobce úspěch ve věci neměl a žalovanému žádné náklady spojené s tímto řízením nevznikly.

P o u ě n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 30. listopadu 2015

JUDr. Eva Lukotková, v. r.
samosoudkyně

Za správnost vyhotovení:
Barbora Zachovalová